

Prædiken til 5. søndag efter trinitatis

Matt. 16, 13-26

I Walter Isaacsons biografi om grundlæggeren af Apple, den nu afdøde Steve Jobs, gives en erindring, som på en tankevækkende måde siger noget om vores generelle ubehag ved at møde lidelse og død.

Det var en smuk, solbeskinnet eftermiddag, hvor Steve Jobs sad i sin have og tænkte over døden. Han var syg og vidste udmærket på det tidspunkt, at han snart skulle dø. Han talte om sine religiøse oplevelser i Indien i sine unge år og sagde så: "Hvad angår troen på Gud, er jeg nok fifty-fifty. Det meste af mit liv har jeg følt, at der må være mere i tilværelsen end det, som øjet kan skue". Han indrømmede, at han muligvis overvurderede chancerne for Guds eksistens på grund af sit ønske om at tro på et liv efter døden. "Jeg kan godt lide tanken om, at noget overlever, efter at man dør. Det er mærkeligt at forestille sig, at man akkumulerer alle disse erfaringer og måske endda lidt visdom, og at det hele bare forsvinder. Så jeg vil virkelig gerne tro, at noget overlever ... måske ens bevidsthed". Så tav han et øjeblik og fortsatte så: "Men på den anden side er det måske som en on-off knap. Klik - og så er du væk". Han smilte og fortsatte: "Måske er det derfor, jeg aldrig brød mig om

at sætte on-off knapper på vores Apple-produkter".

Hvis vi et øjeblik ser bort fra den lidt kæln ironi i Jobs sidste bemærkning, så står en ting alligevel tilbage. Modviljen mod at opgive sig selv. Og vi forstår ham udmærket. Det er jo ikke kun Steve Jobs, der har det sådan med tanken om at miste sit liv. Det er et alment menneskeligt problem, som ikke bare kan opløses ved at tænke dybe tanker eller løbe fra det eller handle sig ud af det, spise sundt, fortrænge det eller måske kalde problemet for noget andet: f.eks. en udfordring. Nej - konfrontationen med livets endelighed og det ubehag, der udspringer deraf, ser ud til at være kommet for at blive.

Det spørger også i dagens evangelium, hvor apostlen Peter spiller en fremtrædende rolle. På kort tid oplever han at få tildelt den højeste myndighed overhovedet for derefter at blive tiltalt som Satan selv. Den følelsesmæssige rutsjetur udløses af 1. Peters bekendelse: "Du er Kristus, den levende Guds søn" og når sit absolutte nulpunkt med 2. sympatitilkendegivelsen: "Gud bevare dig, Herre, sådan må det aldrig gå dig". Og her er det, at man godt kan undre sig. For vi er fint med på, at Jesus ønsker at bygge sin

kirke på en, der ved, hvem Jesus er og be-
kender det korrekt. Det er straks sværere at
forstå, at et i bund og grund solidarisk ud-
sagn: ”Sådan må det aldrig gå dig” afvises
med sådan en kraft. Begrundelsen ligger i
det efterfølgende: ”Du vil ikke, hvad Gud
vil, men hvad mennesker vil”. Der er altså
en forskel på Guds og menneskers vilje.

Det menneskelige i Peters vilje er bestemt
af medlidenhed – en egenskab vi med rette
sætter meget højt. Jesus selv var i mange
situationer drevet af medlidenhed. I både
lignelsen om den barmhjertige samaritaner
og lignelsen om den fortabte søn finder vi
synonymet medynk (græsk: splanknizomai).
Verbet er afledt af splanknon, som betyder
indre dele, altså indvolde, men betegner
også sædet for følelserne, hjertet. Medynk
er altså noget, der kommer fra vores inder-
ste, fra hjertet. Det er noget, der byder os at
handle. Altid fremhæves medynken som
prisværdig og som udtryk for Guds vilje.
Gud vil, at vi skal lide med hinanden, lige-
som Jesus følte medlidenhed med dem, der
led ondt. Men når det kom til Jesu egen li-
delse, var det en anden sag. For Jesu lidelse
var i andres sted. Vores er nu engang vores
egen. Vi kan hjælpe hinanden med at bære
det, der skal bæres. Vi kan puste på såret og
komme plaster på. Vi kan afstå fra vores ret
eller lytte og søge at forstå. Men lide kon-
kret på andres vegne, det kan vi ikke.

Peters alt for menneskelige oprør mod sin
Herres frivillige lidelse er helt i overens-
stemmelse med hans temperament. Den lig-
ner mere vrede end medynk, og formålet
med den er at forhindre lidelsen i stedet for
at lide med den lidende. Det foretrak filosof-

fen Nietzsche også frem for medlidenhed,
som han kaldte for ”den svages svaghed for
den svage”. Eller ligefrem biologisk deka-
dence. Et sted skrev han: ”Harmen over de
andres ulykke er den mandige bror til medli-
denhed”. Altså underforstået: Hellere harm
og handlekraftig end at sidde med hænder-
ne i skødet og påføre den svage yderligere
svaghed. Det sidste var kvindagtigt, mente
han. Han blev i parentes bemærket heller
aldrig gift ...

Selv om der nok er noget forfriskede heroisk
over Nietzsches kritik af medlidenhed, så er
det ikke Peters harme, Jesus har brug for.
Hvad han alene efterspørger hos Peter og
disciplene og sådan set også hos os er: tro.
Og det er noget ganske andet. Tro på det,
som Peter netop havde bekendt. At Jesus
ikke er andre end Kristus, den levende Guds
søn. Det er den tro, det hele drejer sig om i
kristendommen. For den bestemmer ikke
alene, hvordan vi ser på Kristus – den be-
stemmer også, hvordan vi ser på den lidelse,
som er lagt til rette for os hver især.

Ligesom Kristus havde sit kors, sådan har vi
også vores. Dem skal vi ikke gå udenom el-
ler lade som om ikke eksisterer. Det er vig-
tigt og godt at have et kors at bære på. Som
Kierkegaard skriver et sted, så er det ikke
”vejen, der er trang, men trængslen der er
vejen”. Det lyder måske ikke så muntert (og
mange teologer har også siden gjort op med
det, bl.a. Løgstrup), men det er nu engang
ikke livets endemål at være glad. Hvis det
kun var det, var der da 1000 andre ting, man
kunne foretage sig søndag formiddag. Be-
vares. Det gør da ikke noget, hvis man skulle
gå her fra med et smil på læben, men guds-

tjenesten er ikke nødvendigvis dårlig, hvis
ikke man går smilende herfra. At finde liden-
sen blot en smule mere forklaret er tusind-
fold vigtigere.

Det hænger igen sammen med kontrasten
mellem Gud og verden. Vi vil jo helst have
retten på vores side. Når vi vinder en rets-
sag, føler vi måske lettelse og glæde. En sten
kan være faldet fra hjertet. Ja, et helt liv
kan være opsat på at vinde en bestemt sag,
hvor latterlig ligegyldig den end kan fore-
komme i det store billede. Men over for Gud
ligger befrielsen i ikke at have ret. For kun i
uretten over for Gud skænkes tilgivelsens
mulighed. Ud af den negative indsigt hentes
alt det, der kan stå lidelserne imod: mod,
sagtmodighed, lydighed og ikke mindst fri-
modighed. For det er, når man har indset, at
mod Gud lider man altid skyldig, at man kan
tilsiges syndernes forladelse *og*, hvad der
følger deraf: det evige liv.

Det er også disse gode frugter, syndernes
forladelse og håbet om det evige liv, som
hjælper den syge og den, der ved, han skal
dø. Det er ikke den hjælp, som Peter ville
yde Jesus, nemlig vores egen trivielle flugt
fra virkeligheden, men derimod den hjælp,
som er det eneste Gud nogensinde har bedt
os om; den eneste medicin, som i den hen-
seende virker: nemlig tro.

IT-guruen og tekno-geniet Steve Jobs ville
gerne tro på Gud, han ville ønske, at det var
sandt, at han ikke bare skulle slukkes (fra
on til off), som de computere og teknologi-
ske gadgets han havde skabt så mange af.
Men hvorfor skulle denne længsel, som alle
lidende mennesker kender, ikke kunne stil-
les? Hvorfor skulle Gud skabe os med en

længsel efter mere liv, hvis det hverken kan eller vil kunne indfries? Det lyder utroligt.

Nej – evigheden, og det vil sige Gud, er os nærmest, når vi lidende er allersvagest. Jo før vi indser det, desto bedre.

Amen

Kåre Egholm Pedersen

Vejlby Kirke

Salmer:

756, 309, 52, 54, 348, 414

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk